

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 12. Устава Републике Србије, којом је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује организацију и коришћење простора.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предметну материју тренутно уређује три прописа, и то: Закон о регистру просторних јединица ("Службени гласник СРС", број 19/89, "Службени гласник РС", бр. 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон и 48/94 - др. закон), Закон о јединственој евиденцији просторних јединица ("Службени лист СФРЈ", број 18/88) и Уредба о адресном регистру ("Службени гласник РС", број 63/17). Доношењем Закона о регистру просторних јединица и Адресном регистру предметна материја била би обједињена у једном пропису, а регистар просторних јединица (у даљем тексту: РПЈ) и Адресни регистар (у даљем тексту: АР) водио би и одржавао Републички геодетски завод.

Сада је РПЈ у надлежности Републичког завода за статистику, а Републички геодетски завод је задужен за приказ граница просторних јединица и АР, због чега се поставља питање интероперабилности података АР са подацима РПЈ.

Постојање јединственог регистра који садржи податке о просторним јединицама и податке о адресном регистру, могуће је уредити само законском регулативом, односно само законом се може уредити начин на који се подаци уписују у тај регистар, како се прикупљају и размењују са другим институцијама, ко има право да их користи, на који начин и сл.

Неопходно је да подаци РПЈ буду ажурни, а законом се прописује да надлежни орган има обавезу достављања одлуке о промени просторне јединице Републичком геодетском заводу.

Важећи Закон о регистру просторних јединица је потребно променити и прилагодити данашњем времену и развоју савремених информационих технологија.

Предлогом закона о регистру просторних јединица и Адресном регистру омогућава да се подаци из РПЈ и АР користе у складу са прописима којима се уређује електронска управа, односно у оквиру софтверског решења које омогућава коришћење електронских сервиса доступних на Сервисној магистрали органа преко Јединствене информационо-комуникационе мреже електронске управе.

Такав податак РПЈ и АР има доказну снагу јавне исправе, коју ће у свом раду користити државни органи и организације, органи и организације покрајинске аутономије, органи и организације јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, посебних органа преко којих се остварује регулаторна функција и правних и физичких лица којима су поверена јавна овлашћења када користе податке из РПЈ и АР, што је у складу са Приоритетним циљевима из Акционог плана за спровођење Програма Владе за 2019. годину, Имплементациона група 3 – "ПРУЖАЊЕ БОЉИХ ЈАВНИХ УСЛУГА".

III OBJAŠNJEŃE ПРЕДЛОЖЕНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона прописано је да се Овим законом уређује се надлежност, садржај, начин и поступак вођења РПЈ и АР, као и начин прикупљања, управљања, чувања, размене, коришћења, одржавања и употребе података, означавање назива улица, означавање зграда и катастарских парцела кућним бројевима и друга питања од значаја за вођење РПЈ и АР у електронском облику.

Чланом 2. Нацрта закона прописана су овлашћења, дужности и одговорности државних органа и организација, органа и организација покрајинске аутономије, органа и организација јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, посебних органа преко којих се остварује регулаторна функција и правних и физичких лица којима су поверена јавна овлашћења (у даљем тексту: орган) када користе податке из РПЈ и АР, односно за све што није овим законом прописано примењују се одредбе других закона, а нарочито закона којим се уређује државни премер и катастар, поступак уписа у катастар неокретности, као и закона којим се уређује општи управни поступак.

Чланом 3. Нацрта закона дата је дефиниција појмова, коришћених у њему, као што су: адреса, изворни подаци АР, преузети подаци у АР, матични број улице, врста улице, улица, кућни број, јединствени адресни код.

Чланом 4. Нацрта закона прописано је да Републички геодетски завод води и одржава РПЈ и АР.

Чланом 5. Нацрта закона прописано је да су Подаци РПЈ и АР јавни, део су Националне инфраструктуре геопросторних података и воде се у оквиру катастра непокретности и водова, у складу са законом.

Ставом 2. овог члана прописано је да се евидентирање, прикупљање, исказивање, размена и повезивање различитих врста просторних, статистичких података и података о адреси врши се на основу података из РПЈ и АР.

Чланом 6. Нацрта закона уређено је да се подаци из РПЈ и АР користе у складу са прописима којима се уређује електронска управа, односно у оквиру софтверског решења које омогућава коришћење електронских сервиса доступних на Сервисној магистрали органа преко Јединствене информационо-комуникационе мреже електронске управе.

Уколико орган нема техничких услова за преузимање података на начин из става 1. овог члана, преузимање података врши се преко Система за размену података.

Ставом 3. овог члана прописано је да преузимање података на начин из става 1. овог члана, односно извршен увид на начин прописан ставом 2. овог члана има доказну снагу јавне исправе.

Ставом 4. овог члана прописано је да су државни органи и организације, организације територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавна предузећа као и друга

лица којима је поверено вршење јавних овлашћења дужни да у обављању својих послова користе податке из РПЈ и АР.

Чланом 7. Нацрта закона прописано је да РПЈ јавна евиденција која садржи алфанумеричке и геопросторне податке о просторним јединицама, а нарочито податке о: називу просторне јединице; матичном броју односно шифри просторне јединице; врсти просторне јединице; хијерархијској вези са надређеним и подређеним просторним јединицама; геопросторним подацима; историјату промене.

Чланом 8. Нацрта закона прописано је да су врсте просторних јединица: Република, аутономна покрајина, управни округ, јединица локалне самоуправе (град Београд, град, општина), градска општина, катастарски срез, катастарска општина, насељено место, месна заједница, статистички круг, пописни круг и подручје бирачког места.

Ставом 2. овог члана прописано је да поред просторних јединица из става 1. овог члана, у РПЈ воде се и просторне јединице дефинисане номенклатуром статистичких територијаних јединица (НСТЈ): Србија-север и Србија-југ (НСТЈ1), региони (НСТЈ2) и области (НСТЈ3).

Ставом 3. овог члана прописано је да изузетно статистички и пописни круг и подручје бирачког места не садрже назив просторне јединице.

Чланом 9. Нацрта закона прописано је да у зависности од врсте просторне јединице, подаци о просторним јединицама, уносе се у РПЈ на основу устава, закона, уредбе или акта надлежног органа.

Ставом 2. овог члана прописано је да Акт из става 1. овог члана надлежни орган без одлагања доставља Заводу електронским путем, у складу са законом.

Ставом 3. овог члана прописано је да Завод уноси податке у РПЈ и без одлагања исте објављује на порталу Завода.

Чланом 10. Нацрта закона прописано је да границе просторних јединица прате границе катастарских парцела.

Ставом 2. овог члана прописано је да изузетно од става 1. овог члана граница статистичког круга, пописног круга и подручја бирачког места не мора да прати границу катастарске парцеле.

Ставом 3. овог члана прописано је да у случају да промена границе просторне јединице утиче на промену облика и површине катастарске парцеле обавезна је израда елабората геодетских радова који се израђује у складу са законом којим се уређује државни премер и катастар.

Ставом 4. овог члана прописано је да акт о промени просторне јединице из става 1. овог члана садржи списак катастарских парцела које чине подручје просторне јединице.

Чланом 11. Нацрта закона прописано је да је АР основни и јавни регистар који садржи податке о улицама утврђеним одлукама јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС) и кућним бројевима.

Чланом 12. Нацрта закона прописано је да Адресни регистар садржи изворне и преузете податке.

Ставом 2. овог члана прописано је да су изворни подаци су: назив улице, матични број улице, врста улице, кућни број, јединствени адресни код, као и геопросторни и историјски подаци улица и кућних бројева.

Ставом 3. овог члана прописано је да су преузети подаци у АР: назив и матични број општине; назив и матични број насељеног места; назив и матични број катастарске општине; број катастарске парцеле; број дела катастарске парцеле под објектом за објекте који су уписани у базу података катастра непокретности.

Чланом 13. Нацрта закона прописано је да Скупштина ЈЛС одлучује о називима улица у складу са законом којим се уређује локална самоуправа.

Ставом 2. овог члана прописано је да ЈЛС обавезна да у сваком делу насељеног места у коме су изграђени стамбени или пословни објекти именује улицу.

Ставом 3. овог члана прописано је да је ЈЛС обавезна да одржава улични систем у насељеном месту на начин да се сваком стамбеном или пословном објекту може утврдити кућни број.

Ставом 4. овог члана прописано је да је ЈЛС обавезна да води евиденцију свих назива улица по насељеним местима са описом положаја улице, као и да без одлагања обавести Завод о објављивању одлуке којом се врши промена података који се воде у АР.

Ставом 5. овог члана прописано је да кад надлежни орган јединице локалне самоуправе утврди, измени или угаси назив улице дужан је да без одлагања достави одлуку Заводу електронским путем, у складу са законом.

Чланом 14. Нацрта закона прописано је да је ЈЛС у обавези да истовремено са усвајањем планског докумената утврди називе улица предвиђене планом.

Ставом 2. овог члана прописано је да за улицу за коју није утврђен назив, а која је формирана на терену изградњом више од десет објеката на парној или непарној страни, Завод је дужан да се обрати јединици локалне самоуправе захтевом да се утврди назив улице.

Ставом 3. овог члана прописано је да се уз захтев, Завод доставља и Елаборат уличног система.

Ставом 4. овог члана прописано је да ако јединица локалне самоуправе не одреди назив улице у року од 60 дана, Завод ће о томе обавестити Министарство које врши надзор над применом овог закона, које ће у року од пет радних дана формирати комисију у чијем саставу ће учествовати и представници министарства надлежног за послове локалне самоуправе односно, за територију аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине.

Ставом 5. овог члана прописано је да комисија из става 4. овог члана одређује назив улице у року од 30 дана од дана образовања комисије и по донетој одлуци о називу обавештава Завод и ЈЛС на чијој територији се налази улица.

Ставом 6. овог члана прописано је да се одлука из става 5. овог члана објављује се у „Службеном гласнику РС“.

Чланом 15. Нацрта закона прописано је да када улица иде границом два суседна насељена места у којима кућни бројеви на парној страни припадају једном насељеном месту, а кућни бројеви на непарној страни другом насељеном месту, назив улице мора бити исти у оба насељена места.

Ставом 5. овог члана прописано је да ако улица из става 1. овог члана има различите називе, Завод је дужан да надлежним ЈЛС достави допис са примедбом да постоји грешка у називу улице коју треба исправити.

Чланом 16. Нацрта закона прописано је да по именовану улице, ЈЛС је дужна да обавести становнике насељеног места о донетој одлуци путем средстава јавног информисања, као и у једном локалном листу и на веб презентацији ЈЛС.

Чланом 17. Нацрта закона прописано је да по достављеној одлуци у складу са чланом 13. став 5 овог закона од стране ЈЛС, Завод решењем утврђује кућне бројеве у предметној улици, као и да се решење објављује се на веб презентацији Завода.

Против наведеног решења није дозвољена жалба али се тужбом може покренути управни спор у року од 30 дана од дана објављивања не веб презентацији завода.

Чланом 18. Нацрта закона прописано је да Завод додељује матични број улици.

Ставом 2. овог члана прописано је да се код промене назива улице матични број улице не мења.

Ставом 3. овог члана прописано је да код деобе улице, када један део улице задржава постојећи назив, а други део улице добија нов назив, део улице који задржава назив, задржава и матични број улице, а део улице коме је промењен назив постаје нова улица у АР која добија нов матични број.

Ставом 4. овог члана прописано је да код спајања две постојеће улице у једну, тако да нова улица задржава назив једне од постојећих, нова улица задржава матични број улице која није променила назив, док се друга улица гаси.

Ставом 5. овог члана прописано је да код спајања две постојеће улице у једну, тако да нова улица добија нов назив, та улица добија и нов матични број.

Чланом 19. Нацрта закона прописано је да одржавање АР јесте провођење промена у бази података АР које се односе на улице и кућне бројеве. Одржавање АР врши се по захтеву странке или по службеној дужности а Завод утврђује кућни број решењем.

Против наведеног решења може се изјавити жалба другостепеном органу Завода у року од осам дана од дана пријема решења.

Ако је за утврђивање кућног броја неопходно извршити увиђај на терену, увиђај обавља запослено лице у Заводу, о чему сачињава записник.

Чланом 20. Нацрта закона прописано је да се кућни број утврђује за све стамбене и пословне објекте, за зграде за привремено становање, за објекте у изградњи чији је поступак изградње започет у складу са законом којим се уређује изградња објеката, за неизграђене катастарске парцеле које су урбанистичким планом предвиђене за изградњу, за посебан део стамбеног или пословног објекта, ако тај посебан део има непосредан улаз са улице. Кућни број се не утврђује за помоћне објекте који су у функцији главног објекта и изграђени су на

истој катастарској парцели на којој је изграђен главни објекат. Кућни број се не утврђује за: амбаре, силосе, штале, рибњаке, жичаре, мостове, вијадукте, тунеле, хелиодроме, паркинге, стадионе, базене, релејне станице и ТВ торњење, осим ако у њима постоји посебан део намењен за становање или обављање делатности. Власник, корисник, односно купац катастарске парцеле може и пре изградње зграде да поднесе захтев за утврђивање кућног броја за неизграђену катастарску парцелу. Уз захтев, као доказ да је катастарска парцела предвиђена за изградњу, доставља информација о локацији издата од надлежног органа јединице локалне самоуправе. Утврђивање кућног броја није условљено правним статусом објекта, нити уписом објекта у базу података катастра непокретности.

Чланом 21. Нацрта закона прописано је да се утврђивање кућних бројева врши посебно за сваку улицу у насељеном месту, при чему објекти, односно катастарске парцеле са леве стране улице, одакле почиње утврђивање, добијају непарне кућне бројеве, почевши од броја један, а објекти, односно катастарске парцеле са десне стране улице, добијају парне бројеве, почевши од броја два.

Ставом 2. овог члана прописано је да се утврђивање кућних бројева у улици, као и на кеју, врши са краја улице који је ближи главном делу, односно центру насељеног места и наставља се у правцу периферије.

Ставом 3. овог члана прописано је да се утврђивање кућних бројева на тргу врши у континуитету у смеру кретања казаљке на сату, почев од угла главне улице и од броја један.

Ставом 4. овог члана прописано је да се утврђивање кућних бројева у засеоку врши у континуитету у смеру кретања казаљке на сату, почев од броја један, оним редом који је најповољнији и најкраћи прилаз од једне ка другој згради.

Ставом 5. овог члана прописано је да се утврђивање кућних бројева у насељеним местима разбијеног типа, односно у местима у којима не постоје улице, врши од уласка у насеље из правца административног центра јединице локалне самоуправе, у континуитету почев од броја један, оним редом који је најповољнији и најкраћи прилаз од једне ка другој згради.

Чланом 22. Нацрта закона прописано је да ако објекат има више засебних улаза или се налази на раскрсници улица, сваком улазу утврђује се посебан кућни број у односу на припадајућу улицу. Кућни бројеви за објекат са више улаза утврђују једним поступком за све улазе у тај објекат. Ако утврђивање додатног кућног броја за улаз у објекат изазива потребу промене осталих кућних бројева на објекту, за све улазе у објекат утврдиће се исти кућни број коме се додају словне ознаке по азбучном реду са наредном словном знаком. Словну ознаку чини једно велико слово азбуке. За дворишне објекте утврђује се кућни број објекта коме се додаје словна ознака по азбучном реду са наредном словном знаком, а ако улични објекат има више улаза са кућним бројем утврђеним словним ознакама, дворишном објекту се утврђује кућни број уличног објекта са наредном словном знаком. Објекту саграђеном између два постојећа објекта, после извршеног утврђивања кућних бројева, утврђује кућни број првог суседног објекта мањег кућног броја, којем се додаје словна ознака по азбучном реду са наредном словном знаком.

Чланом 23. Нацрта закона прописано је да за објекте за које није утврђен кућни број, стамбена заједница, власник објекта, закупац на грађевинском земљишту у јавној својини на којем је изграђен објекат, инвеститор или подносилац захтева за озакоњење објекта дужан је да Заводу поднесе захтев за утврђивање кућног броја.

Ставом 2. овог члана прописано је да се уз из захтев из става 1 овог члана доставља и доказ о активној страначкој легитимацији за покретање и вођење поступка.

Чланом 24. Нацрта закона прописано је да ће Завод пренумерисати кућне бројеве, уколико је одлуком надлежног органа промењен назив дела улице или ако кућни број није утврђен у складу са овом уредбом, односно ако је раније утврђен кућни број „бб”. Пренумерација кућних бројева врши на основу елабората кућних бројева. На основу елабората кућних бројева, Завод по службеној дужности доноси решење о утврђивању кућног броја.

Чланом 25. Нацрта закона прописано је да се за два или више објеката у истој улици не може утврдити исти кућни број.

Ставом 2. овог члана прописано је да када су у једној улици два или више објекта обележена истим кућним бројем, Завод ће поступити у складу са чланом 19. став 5 закона и свим лицима из члана 23. став 1 чији су објекти обележени истим кућним бројем, доставити позив за усмену расправу на којој ће се, на основу приложених доказа, утврдити који од објеката задржава кућни број, а са којих објеката треба скинути неовлашћено постављену таблицу са кућним бројем.

Ставом 3. овог члана прописано је да ће услучају када лице из члана 23. став 1 у року од три дана не поступи по налогу Завода по коме треба скинути неовлашћено постављену таблицу са кућним бројем, Завод после извршене контроле на терену сачинити записник и надлежном суду послати предлог за покретање прекршајног поступка.

Ставом 4. овог члана прописано је да се у овом поступку, по службеној дужности или по захтеву за утврђивање кућног броја, за објекте који су били неовлашћено обележени доноси решење којим се утврђује кућни број уз обавезу плаћања таксе.

Ставом 5. овог члана прописано је да се за објекте за које је решењем ЈЛС утврђен дуплирани кућни број или нумерација објеката не одговара парности стране улице, ради пренумерација кућних бројева без наплате таксе.

Чланом 26. Нацрта закона прописано је да је Завод дужан да по службеној дужности ажурира податке о адреси објекта у АР у односу на фактичко стање са терену.

Ставом 2. овог члана прописано је да се подаци о адреси објекта ажурирају у бази података катастра непокретности према подацима АР по службеној дужности, без доношења решења.

Ставом 3. овог члана прописано је да је у поступку одржавања базе АР, Завод дужан да по службеној дужности исправи грешку насталу у АР, као и да усаглашава податке о адреси објекта из базе података АР, базе података катастра непокретности и фактичког стања са терена.

Ставом 4. овог члана прописано је да ће се у поступку исправке грешке, пренумерација кућних бројева вршити само за објекте који нису нумерисани у складу са одредбама овог закона, и то уметањем словних ознака, док остали објекти задржавају постојећу нумерацију.

Чланом 27. Нацрта закона прописано је да се кућни број по службеној дужности брише из АР пријавом промене настале уклањањем објекта на основу елабората геодетских радова или на основу увиђаја на терену, уз записник о извршеном увиђају.

Ставом 2. овог члана прописано је да се поступак брисања кућног броја ради без наплате таксе.

Чланом 28. Нацрта закона прописано је да се означавање назива улица и означавање кућних бројева врши према подацима АР.

Ставом 2. овог члана прописано је да се називи улица исписују у складу са законом којим се уређује службена употреба језика и писма и законом којим се уређују заштита права и слобода националних мањина, у делу којим се уређује службена употреба језика и писма.

Чланом 29. Нацрта закона прописано је да је ЈЛС у обавези да изврши означавање назива улице у року од 15 дана од дана доношења одлуке о именовању или промени назива улице.

Ставом 2. овог члана прописано је да када одлука о именовању или промени назива улице проузрокује и пренумерацију кућних бројева, ЈЛС је дужна да истовремено са означавањем назива улице, изврши и означавање објекта кућним бројем према подацима АР.

Ставом 3. овог члана прописано је да се не може вршити означавање објекта кућним бројем у новој улици без претходно означеног назива улице.

Ставом 4. овог члана прописано је да је лице из члана 23. став 1 у обавези да означи објекат, односно катастарску парцелу кућним бројем у року од 15 дана од дана утврђивања кућног броја.

Чланом 30. Нацрта закона прописано је да су трошкови означавања улица у надлежности ЈЛС.

Ставом 2. овог члана прописано је да су трошкови означавања објеката и катастарских парцела кућним бројевима у надлежности лица из члана 23. став 1.

Ставом 3. овог члана прописано је да изузетно, трошкове означавања зграда и катастарских парцела кућним бројевима у поступку нумерације или пренумерације кућних бројева изазване доношењем нових или променом постојећих назива улица, сноси ЈЛС.

Чланом 31. Нацрта закона прописано је да контролу над означавањем улица врши ЈЛС.

Ставом 2. овог члана прописано је да контролу над означавањем објеката врши Завод.

Ставом 3. овог члана прописано је да је лице из члана 6. став 4 дужно да пријави неправилности и недостатке уочене на терену органу из става 1 и 2 овог члана органу надлежном за контролу.

Чланом 32. Нацрта закона прописано је да је лице из члана 23. овог закона дужно да омогући постављање табле са називом улице и/или таблице са кућним бројем на његовом објекту или на грађевинском земљишту унутар катастарске парцеле.

Чланом 33. Нацрта закона прописано је да се табле са називима улица израђују у складу са Књигом графичких стандарда коју доноси директор Завода или у складу са одлуком ЈЛС за територију те локалне самоуправе.

Ставом 2. овог члана прописано је да се таблице са кућним бројем израђују у складу са Књигом графичких стандарда коју доноси директор Завода или у складу са изгледом, наменом објекта или материјалом од кога је зграда изграђена.

Чланом 34. Нацрта закона забрањено је неовлашћено означавање, постављање или скидање табли са називима улица и таблица са кућним бројевима, као и уништавање, оштећивање или нарушавање изгледа табли, односно таблица.

Чланом 35. Нацрта закона прописане су новчане казне.

Чланом 36. Нацрта закона прописано је да надзор над применом овог закона врши Министарство надлежно за послове грађевинарства и просторног планирања.

Чланом 37. Нацрта закона прописано је да ће Министарство надлежно за послове грађевинарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети акт којим се ближе уређује начин вођења РПЈ и АР.

Чланом 38. Нацрта закона прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о регистру просторних јединица („Службени гласник СРС”, бр. 19/89), Закон о јединственој евиденцији просторних јединица („Службени лист СФРЈ”, бр. 18/88), члан 111. став 4 и 5. Закона о државном премеру и катастру (“Сл. гласник РС”, бр. 72/2009, 18/2010, 65/2013, 15/2015 - одлука УС, 96/2015, 47/2017 - аутентично тумачење, 113/2017 - др. закон, 27/2018 - др. закон и 41/2018 - др. закон) и Уредба о адресном регистру („Службени гласник РС”, бр. 63/17).

Чланом 39. Нацрта закона прописано је да Завод ће започети регистрацију, вођење и издавање историјских података о просторним јединицама, почетком примене новог информационог система у Заводу.

Републички завод за статистику издаје историјске податке о просторним јединицама настале пре почетка вођења и одржавања РПЈ у Заводу.

Чланом 40. Нацрта закона прописано је да је надлежни орган за вођење бирачког списка дужан да Заводу достави све неопходне податке за дефинисање подручја бирачког места у року 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 41. Нацрта закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чланова које се односе на РПЈ који ће ступити на снагу почетком примене новог информационог система у Заводу.

IV ОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овог закона нису потребна додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.